

செய்யுள்

ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

မှီရသံ၊ ဂေါတမီ၊ ဗုဒ္ဓ၊ နမော

གྲུང་མཆི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་།

0464201

ཨ། བོད་ཀྱི་བར་སྤྱོད་རིག་པའི་རྣམ་བཤད་
སྤྱོད་མེད་རིག་པའི་འཕུལ་ཤེལ།

ཆོ་དབང་ལྷ་མོས་བཅུམས།

ཁུང་གིའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

封面设计:李建雄

责任编辑:迟玛太

图书在版编目(CIP)数据

藏语言学概论:藏文/才旺拉姆.-北京:中国藏学出版社,1998.10

ISBN 7-80057-306-0

I. 藏… II. 才… III. 藏语-语言学 N. H214

中国版本图书馆 CIP 数据核字(98)第 25102 号

藏语言学概论

(藏文)

才旺拉姆 著

中国藏学出版社出版

青海省新华书店发行

中国藏学出版社微机室排版

北京牛山世兴印刷厂印刷

开本 850×1168 1/32 印张 9.5 印数:1—3000 册

1998 年 10 月第 1 版 第 1 次印刷

ISBN 7-80057-306-0/H·1

定价:10元

0464201

གསལ་བཤད།

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་སྐད་ཡིག་རྟེན་ཤོས་ཀྱི་གསལ་
 ཞིག་ཡིན་ལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚས་འཕེལ་གྱིས་འཆོལ་སྟུང་བྱས་
 པའི་གནའ་བོའི་ཡིག་རྟེན་གྲུལ་འཕྲིལ་གྱི་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་
 ལོ་རྒྱུས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་འབྲེལ་མཚམས་གང་ཐད་ནས་དབྱེད་ན།
 གྲུལ་འཕྲིལ་གྱི་ཤེས་པ་ཐོག་མའི་བོད་ཡིག་ཡིན་པའི་སྒྲི་ཞིག་རང་གིས་མི་འབྲུང་བའི་
 དཔྱད་ལྡན་སྟུ་ཞིག་ཡིད། དེས་ན་བོད་ཡིག་ཐོག་མར་དར་ནས་ད་བར་མ་
 མཐའ་ཡང་ལོ་རྒྱུད་སྟུག་བྱུག་བུལ་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་གདོན་མི་བ།
 འོན་ཀྱང་བོད་ལ་མདོན་རྗེས་ལུང་གསུམ་གྱིས་ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཡིག་འབྲི་
 པའི་སྒྲིལ་དང་། བཟུན་བཅས་བཅམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་སྐད་
 སིལ་མ་བརྩུག་ཤིས་ཀྱི་ཡ་བྱལ་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་པོ་རྟེ་དེར་རྩལ་མངའ་རིས་ལུལ་
 རྩ་བུར་བའི་རྟེན་པ་གཤེན་རབ་དང་། རྒྱ་གོང་ཅེའི་ལུལ་རྟེ་དེར་རྩལ་.....
 མངའ་རིས་དང་། ལ་རྟགས། ལི་ལུལ་གསུམ་འདུས་པའི་ས་མཚམས་དེར་
 རྩུང་བའི་གོང་ཅེ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་བུང་བ་དེ་ནམས་ཀྱི་སྐབས་སྟ།
 བོན་གྱི་རིག་གཞུང་དང་། མོ་ལུང་གཏོ་བཅས། ལྷན་ཅིས་ལ་སྐགས་པའི་
 སྐར་གྱི་ཤེས་རིག་ནམས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཐིན་བྱིས་བཞོན་ཅིང་བཟུན་བཅས་.....
 བཅམས་པའི་དར་སྒྲིལ་ཆེན་པོར་ཆགས་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་
 པ་མ་ཟད། དེ་དག་གིས་བཅམས་པའི་མོ་ལུང་ཅིས་གཏོ་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་
 ནམས་དེར་རྩལ་ཀྱང་བན་བོན་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལུགས་ནང་རྩ་བའི་སྟུང་.....

CAF 26/07

བྱེད་དང་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་རེད།

ཐོད་ཀྱི་བར་སྐྱོད་རིག་པ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་དུ་
དར་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཞིག་རྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ 1845 པའི་ཚུ་སྐུལ་ལོར་སྤུ་མི་
སམ་རྟོ་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོགས་སྐྱར་སྐད་དང་ཡི་གེ་མཐར་ཕྱིན་པར་
བསྐྱབས། ཐོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་བར་སྐྱོད་རིག་པའི་གཞུང་
ནམས་ལ་གཞིར་བཟུང་། ཐོད་རང་གི་སྐད་གཤིས་དང་མཐུན་པའི་བར་
སྐྱོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆོང་བ། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཞིག་བཅམས་པ་ནས་བཟུང་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་
སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་འགོ་བ་ལ་སྐུལ་འདེད་ཆེན་པོར་བྱས་ཡོད་པ་རེད། འོན་
ཀྱང་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་ནང་དུ་སྤུ་མི་རྟགས་གཉིས་མ་གཉོགས་པའི་གཞུང་
གཞན་ནམས་བརྒྱགས་ཟིན་སྟབས། ད་ལྟའི་ཐོད་ཀྱི་སྤུ་མི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་
ནང་དུ་ཐོད་ཀྱི་བར་སྐྱོད་ཆ་ཆོང་ཞིག་མེད་པ་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།
སྤུ་མིའི་རྒྱན་འཛིན་སྟོན་བར་སྐྱོད་སྐྱེ་བ་ནམས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་གཉིས་
ཁོ་ན་ལ་མཐའ་དབྱེད་ཀྱིས་དུས་འདའ་བ་ལས། ཐོད་རང་གི་སྐད་གཤིས་ལ་
བརྟགས་ནས་བརྒྱགས་ཟིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ནམས་ཀྱི་བརྒྱུད་དོན་བསྐྱར་
གསོ་དང་ཁ་སྐྱོད་གནང་རྒྱུའི་སྤུ་མི་མ་ཤར་བ་ནི་རང་རེའི་གྲོང་རྒྱུད་
དུ་སྒྲུང་། རྒྱ་གར་གྱི་བར་སྐྱོད་རིག་གཞུང་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཚན་ན།
མ་ཅན་ཀྱུང་(马建忠) 1845 - 1900 གིས་པ་རན་སིའི་བར་སྐྱོད་རིག་པའི་
གཞུང་ལ་དཔེར་བྱས་ནས་བཅམས་པའི་《མ་ཏྲི་མེན་ཐུང་》(马氏文通)
ནི་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བར་སྐྱོད་རིག་པའི་གཞུང་ཐོག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ལོ་
ངོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་
རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱིན་ཇིའི་བར་སྐྱོད་རིག་གཞུང་མོགས་ལ་

དཔེར་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་ཁ་ཕྱོག་དང་དར་སྒེལ་བྱས་པས། དེར་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
ཀྱི་བར་སྐྱོད་རིག་གཞུང་དེ་ཞིབ་ཀྱིས་གཉིས་ལྷན་ཅན་གྱི་དེར་རབས་སྐྱོན་
སྐྱོན་གྱི་བར་སྐྱོད་རིག་གཞུང་ཆ་ཆར་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་འདི་ནི་ར་ཆོས་ཡིད་
སྐྱོན་དང་མིག་དཔེར་བྱ་འོས་པ་ཞིག་རེད།

ད་ལན་ལྷན་གྱིས་ཐོད་ཀྱི་དབྱེན་གསུམ་གྱི་བར་སྐྱོད་རིག་པའི་གཞུང་
ལྷགས་ཁག་ལ་དབྱད་གཞིར་བཟུང་ཞིང་། ཐོད་གྱི་ཡུལ་གྱི་ས་སོའི་སྐད་
གཤིས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་བརྟགས་དབྱད་བྱེད་ཀྱིས་གྱིས་བྱིས་པའི་
《ཐོད་གྱི་བར་སྐྱོད་རིག་པའི་ཆམ་བཤད་སྐྱོན་མེད་རིག་པའི་འབྲུལ་ཤེལ་
ཞེས་པ་འདི་ལ་ལེ་ཆོན་བརྒྱད་རྒྱ་ལྷུས་ཡོད་པ་སྟེ།

ལེའུ་དང་པོ། སྦྱིར་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡུལ་གྱི་ས་སོར་སྐད་ཡིག་དང་
བར་སྐྱོད་རིག་པ་དར་ཚུལ་དང་། རྒྱས་རབས་རིམ་གྱི་ནང་གི་ནང་རྒྱ་སྦྱོར་
ཆོགས་ཀྱི་འབྲུར་བ་དང་བརྟུན་ནས་སྐད་ཡིག་ལ་དར་རྒྱུ་ལྟ་ཆོགས་བྱུང་
ཚུལ། རྩེ་བྱུག་ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་སྐོག་མར་ཡི་གེ་དར་ཚུལ།
བར་རྒྱ་བར་སྐྱོད་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཆགས་ཚུལ། དེ་ལ་དར་རྒྱུ་ལྟ་
ཆོགས་བྱུང་ཚུལ་སྐོགས་བར་སྐྱོད་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་བརྟུས་ཞིག་བྱིས་ཡོད།

ལེའུ་གཉིས་པ། སྐད་གྱི་འབྲུར་ཁྱུངས་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐྱོར་ཏེ། དེ་
ཡང་འགྲོ་བ་མེད་རིགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་སྐོག་མར་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་གང་ཡིན།
མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་སྐད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱུང་རྒྱུན། སྐད་གྱི་རོ་ཙ་
དང་བྱེད་ལས་སྐོགས་ཆོན་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་གནའ་ཐོའི་ཐོད་གྱི་དཔེ་
རྟོག་ཁག་ལས་གསལ་བ་ལྟར་འབྲེལ་བཤད་དང་མཐའ་དབྱད་བྱས་ཡོད།

ལེའུ་གསུམ་པ། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆམ་བཤད་སྐོར་ཏེ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ལ་རོ་
ཐོའི་སྐོར་ནས་དབྱེ་ན་འདྲོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་དང་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་གཉིས།

རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གངས་ལྗན་གྱི་མིང་དང་བགངས་ཡས་གྱི་མིང་……
གཉིས། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་མིང་བཅས་གྱི་
དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་པ་བྲིས་ཡོད།

ལེའུ་བཞི་པ། ཡི་གེ་དར་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྐྱ་རམས་པ་དག་
འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་དབང་ཁག་གཅིག་གིས་འཆོལ་སྤྱད་
གནང་བའི་དབྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་དང་། ལྷ་བ་བཅས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱེས་
ནས་བོད་ཡིག་ཐོག་མར་དར་ཚུལ། རུས་རབས་དང་བསྐྱེད་པའི་ཡིག་……
གཟུགས་ལ་འགྱུར་བ་བྱེད་མང་བྱེད་ཚུལ། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རང་རྩ་བྱུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རང་གི་ལྷ་
བ་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་ཡོད།

ལེའུ་ལྔ་པ། སུམ་རུ་པའི་སྐོར་ཏེ། གཙུག་པོར་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་སྤང་
དང་རྣམ་དབྱེའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་གོ་སྐྱོལ་བའི་རག་གིས་དེར་རུས་གྱི་ཁ་སྐྱད་དང་
མཐུན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དང་དཔེར་བརྗོད་བཀོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྣམ་
དབྱེ་གཉིས་པ་བཞི་པ་བདུན་པ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་གཤིས་དང་མཐུན་
པའི་ངོས་འཛིན་དང་དཔེར་བརྗོད་གསར་རུ་བྱས་ཡོད།

ལེའུ་དྲུག་པ། ཉགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་སྐོར་ཏེ། དེ་ཡང་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་
སྒྲིབ་སྒྲེག་ནས། རྒྱུན་གྱི་བྱེད་ཚུལ། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་
བརྗོད་རིག་པའི་གཞུང་རུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་འགྲེལ་བཤད་དང་། དཔེ་རིས་
རི་མོ་བཅས་བཀོད་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་རུ་རྩལ་སྤྱི་སྤྱོད་གངས་ཀྱི་དཔེ་རིས་ཀྱང་
བཀོད་ཡོད་པར་དག་ཡིག་དང་ཆོག་མཛོད་རིག་པ་སོགས་ཀྱང་འདིའི་ནང་
རུ་འདུས་པར་བྱས་ཡོད། ལྷག་པར་རུ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་། བདག་
གཞན་རུས་གསུམ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བོད་རང་གི་སྐད་གཤིས་དང་མཐུན་……

པའི་དབྱེ་བ་དང་ནམ་བཞག་གསར་དུ་བྱས་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་.....
བཅས་དུས་གསུམ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་གསུམ་བྱས་ཞིང་དཔེར་.....
བརྗོད་དང་བཅས་པ་བཀོད་ཡོད།

ལེའུ་བརྟན་པ། ལྷའི་བསྐྱབ་ནམས་ཀྱི་སྒྲར་ཏེ། བོད་སྐད་ལ་བརྗོད་
བདེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་མིང་དང་། ཆོག་དང་། བརྗོད་པ་ནམས་ཀྱི་
བར་དུ་སྤང་དང་ནམ་དབྱེ་དབྱེ་བའམ་བསྐྱབ་བ་དང་། སྔན་འཇུག་བསྐྱབ་པ།
རྗེས་འཇུག་བསྐྱབ་པ། མིང་གཞི་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་བསྐྱའི་ནམ་བཞག་
དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་པ་བཀོད་ཡོད།

ལེའུ་བརྟན་པ། བརྗོད་པ་གསལ་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྗོད་
བྱ་དོན་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་རྗོད་བྱེད་དཔེའི་སྐྱབ་ནས་གོ་བདེ་ཞིང་ཁ་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་རག་སྒྲུར་དེ་ལ། བརྗོད་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་མ་ཆོག་སྤང་
རྒྱུ་ཡིད་ནམས་རེ་རེ་བཞིན་སྔན་ཀྱི་མཁས་པའི་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་པ་
བྱས་ནས་བཀོད་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུ་ལེའུ་བརྟན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་སྟེགས་བམ་འདི་ཉིད་འབྲི་
བའི་ངལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་འདུན་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། སྤྱི་རབས་རང་རིགས་
གཞན་ཏུ་ནམས་བརྗོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་
སྐུམ་ནགས་གཉིས་ཀྱི་ར་བའི་ནང་དུ་ནམ་དབྱེའི་དཔེར་བརྗོད་ཁོ་ན་ལ་ཚད་
པའི་གཡོང་བ་ལས་འདས་ཏེ། མི་རིགས་གཞན་དང་གཞན་ཀྱི་སྔན་མོན་ཀྱི་
རིག་གཞུང་ལ་དཔེར་བཤིག་ཞིང་། བཛྲ་དབྱུས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སྤྱད་གཤིས་
ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པ། ཆ་
ཡོངས་སུ་ཆོང་བའི་བོད་ཀྱི་བརྗོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཞིག་གསར་.....
སྔན་བྱེད་རྒྱ་ལ་སྐུལ་མ་ཅམ་ཡོང་བའི་རེ་བས་རྩ་དན་རྒྱག་གི་ལྟ་འདྲེན་ཀྱི་.....

དཔེར་ལྟར་ལྟག་བསམ་དཀར་པོས་གྲིས་པ་འདི་ལ་དགེ་མཚན་གང་མཆིས་
པོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་རིག་པའི་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་རྒྱན་དབྱར་གྱི་ཆུ་བོ་
ལྟར་རྒྱས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །

དཀར་ཆག

ལེབ་དང་པོ། བར་སྐྱོད་རིག་པའི་བྱུང་བ་བརྒྱད་པ། (1)

ས་བཅད་དང་པོ། སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་འདིར་བར་སྐྱོད་རིག་པ་དར་ཚུལ་གྱི་

སྐོར། (1)

དང་པོ། གནའ་པོའི་སྐད་ཡིག་རིག་པ། (2)

གཉིས་པ། ཏུས་རབས་བར་མ་དང་རིག་ཆལ་བསྐྱར་གསའི་ཏུས་རབས་ཀྱི་...

བར་སྐྱོད་རིག་པ། (9)

གསུམ་པ། ཏུས་རབས་བརྟན་པ་དང་བཙོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བར་སྐྱོད་...

རིག་པ། (12)

བཞི་པ། ཏུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་ཏུ་རྒྱ་རིག་ཁུལ་ཏུ་བར་སྐྱོད་རིག་པ་

དར་ཚུལ། (15)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་པོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཏུ་བར་སྐྱོད་རིག་པ་

དར་ཚུལ་གྱི་སྐོར། (19)

དང་པོ། གནའ་པོའི་སྐད་ཡིག་རིག་པ། (19)

གཉིས་པ། བར་སྐྱོད་རིག་པའི་གཞུང་དངོས་དར་ཚུལ། (22)

ལེབ་གཉིས་པ། སྐད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་བྱེད་ལས་བརྒྱད་པ།

..... (35)

ས་བཅད་དང་པོ། སྐད་ཆའི་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པའི་

སྐོར། (35)

དང་པོ། སྐད་ཆའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དགོས་པ།
..... (35)

གཉིས་པ། ཏུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པའི་ཤར་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐད་ཆའི་འབྲུང་
ཁྲུངས་ལ་དབྱེད་པའི་ནམ་བཤད། (38)

གསུམ་པ། སྐད་ཆ་ནི་ངལ་རྩེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། (42)

བཞི་པ། གནའ་ཐོད་ཐོད་ཀྱི་དཔེ་རྙིང་ཁག་ལས་བསྟན་པའི་སྐད་ཆའི་
འབྲུང་ཁྲུངས། (45)

ལྔ་པ། བསྐལ་པ་ལ་ཐོག་གི་སྐད་ཆ། (49)

ས་བཅད་གཉིས་པ། སྐད་ཀྱི་རོ་ཐོ་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐོར། (49)

དང་པོ། སྐད་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བས་གསར་སྐྱབ་བྱས་པ་ཞིག་རེད།
..... (49)

གཉིས་པ། དུལ་གྱི་དང་གོམས་གཤེས་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་སྐད་རིགས་
མི་འདྲ་བར་བྱུང་བ། (51)

གསུམ་པ། སྐད་ཆ་ནི་འཇིག་རྟེན་གནས་ལྷགས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
ཡིན་པ། (51)

ལེའུ་གསུམ་པ། ཐ་སྐད་ཀྱི་རྩམ་བཞག་སྐོར་བཤད་པ། (57)

ས་བཅད་དང་པོ། རོ་ཐོའི་སྐོར་ནས་དབྱེ་ན་འདྲ་ལྡན་ཀྱི་མིང་དང་རྗེས་གྲུབ་
ཀྱི་མིང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐོར། (60)

ས་བཅད་གཉིས་པ། རིགས་ཀྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་ན་གངས་ལྗན་ཀྱི་མིང་དང་
བགངས་ལས་ཀྱི་མིང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐོར། (65)

ས་བཅད་གསུམ་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཀྱི་མིང་
གི་སྐོར། (67)

དང་པོ། བྱ་ཚིག་གསུམ་བྱ་བ་སྟོན་པའི་མིང་། (67)

གཉིས་པ། བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། (72)

གསུམ་པ། ལས་ལྟལ་སྟོན་པའི་མིང་། (74)

ས་བཅད་བཞི་པ། རོན་སྟོན་པའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་ནས་དབྱེ་དང་ཚིག་ཕྱད་
གཉིས་ཀྱི་སྟོན། (75)

དང་པོ། རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ། (75)

གཉིས་པ། ཚིག་ཕྱད་བཤད་པ། (76)

ཡུལ་བཞི་པ། ཡི་གེ་དང་རྩལ་བརྒྱད་པ། (79)

ས་བཅད་དང་པོ། ལྟལ་ས་སའི་ཡིག་རིགས་རྟེན་པའི་སྟོན། (79)

དང་པོ། གནའ་བོའི་ཡིག་རྟེན་ཁག་གཅིག་ (79)

གཉིས་པ། བྱུང་འབྱེད་ཡི་གེ་དང་བོད་ཡིག་ཕན་ཚུན་གྱི་བསྟར་བ། (85)

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་ཕྱི་མོ་ལཱུ་དང་མཚུ་མིན་པའི་སྟོན། (87)

བཞི་པ། རྩ་གར་སྐད་རྩ་ཅ་ཆ་འདི་སྟེ་མེད་པའི་རྩལ། (90)

ལྔ་པ། བོད་ཀྱི་ཡིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ (99)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བོད་ཡིག་གི་བྱེད་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ། (103)

དང་པོ། བོད་ཡིག་གི་བྱེད་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ། (103)

གཉིས་པ། བྱུང་འབྱེད་ཀྱི་བོད་ལ་ཡི་གེ་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཡང་སྐྱགས་ཀྱི་
ལྷགས་ཡིན་ཟེར་བ་དེར་མི་འཐད་པ། (111)

གསུམ་པ། བསྟན་པ་སྐད་དེར་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་འགྱུར་བ།
..... (116)

བཞི་པ། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ནས་དེར་རྩལ་བར་ཀྱི་འགྱུར་བ། (118)

ས་བཅད་གསུམ་པ། བོད་ཡིག་གི་སྐྱུ་སྐྱོར་སྐྱོར། (121)

དང་པོ། བོད་ཡིག་དང་ལེགས་སྐྱར་སྐྱུ་སྐྱོར་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ། ... (121)

གཉིས་པ། བོད་ཡིག་ཀྱང་ལེགས་སྐྱར་ཉམ་སྐྱུ་སྐྱོར་བྱེད་ཅུང་མིན་པ།

..... (129)

གསུམ་པ། རང་སྐད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྐད་གཞན་གྱི་ཤན་མ་ཞུགས་པར་

བྱེད་དགོས་པ། (135)

ཡེ་ཤུ་ལྔ་པ། སྐམ་ཚུ་པའི་རྣམ་བཤད། (140)

ས་བཅད་དང་པོ། རྗེས་འཇུག་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱད་རྣམ་དབྱེ་དང་བཅས་

པའི་སྐྱོར། (140)

དང་པོ། སྐར་བསྐྱེད་བཤད་པ། (140)

གཉིས་པ། ལ་དོན་བཤད་པ། (141)

གསུམ་པ། ཞི་ལུན་གྱི་རྣམ་དབྱེ། (147)

བཞི་པ། རྒྱན་སྐྱེད་བཤད་པ། (164)

ལྔ་པ། ལྷག་བཅས་བཤད་པ། (165)

དྲུག་པ། འབྱེད་སྐྱེད་བཤད་པ། (168)

བདུན་པ། འབྱུང་ཁུངས་བཤད་པ། (169)

བརྒྱད་པ། ཆོག་ཕྱད་གཞན་བཤད་པ། (172)

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཕྱད་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྐྱོར། (175)

དང་པོ། བོ་སྐྱའི་འཇུག་ཚུལ། (175)

གཉིས་པ། དང་སྐྱའི་འཇུག་ཚུལ། (176)

གསུམ་པ། དེ་སྐྱའི་འཇུག་ཚུལ། (177)

བཞི་པ། སྐྱི་སྐྱའི་འཇུག་ཚུལ། (183)

རྒྱལ་པ། བདག་སྒྲུབ་འཇུག་ཚུལ།	(189)
མེའུ་བླག་པ། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་བཤད།	(192)
ས་བཅད་དང་པོ། ཡི་གེའི་རྟགས་དང་སྒྲ་གདངས་ཀྱི་སྒྲར།	(192)
ས་བཅད་གཉིས་པ། ཁོད་ཡིག་གི་སྒྲར་ཐེབ་སྒྲར།	(205)
ས་བཅད་གསུམ་པ། སྒོན་འཇུག་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སྒྲར།	(212)
དང་པོ། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ།	(213)
གཉིས་པ། དཔོན་པོ་བདག་གཞན་ཀྱི་དབྱེ་བ།	(215)
གསུམ་པ། རུས་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྦྱི་བྱེ་བྲག་དང་བཅས་པ།	(215)
ས་བཅས་བཞི་པ། རུས་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་སྒྲར།	(235)
དང་པོ། སྦྱིར་བཏང་གི་རུས་གསུམ་འདོད་ཚུལ།	(239)
གཉིས་པ། རྒྱུད་བྱེད་ཆོག་གི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་གསུམ།	(247)
གསུམ་པ། བྱ་བྱེད་པའི་རུས་ཀྱི་སྦྱིར་གི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་ གསུམ།	(251)
བཞི་པ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བའི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་ གསུམ།	(254)
ལྔ་པ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བའི་རུས་གསུམ། ...	(261)
རྒྱལ་པ། རུས་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཤོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	(264)
མེའུ་བླག་པ། སྒྲུབ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ།	(266)
མེའུ་བླག་པ། མཚན་པ་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ།	(281)

ལེའུ་དང་པ།

བརྩ་སྒྲིག་རིག་པ་འདི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ།

ས་བཅད་དང་པ། སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་འདིར་

བརྩ་སྒྲིག་རིག་པ་དར་ཚུལ་སྒྲུབ།

བརྩ་སྒྲིག་རིག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཚན་རིག་
ཅིག་ཡིན་པས། རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་དང་། ས་ཁུལ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་གི་.....
གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་འཇུག་དང་ཐག་གཅོད་བྱས་ན་ཡང་དག་པ་
ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད། དེར་བརྟེན་འཇིག་རྟེན་འདིར་བརྩ་སྒྲིག་རིག་པ་དར་
ཞིང་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྟུན་ཤིག་ཅི་ནས་ཀྱང་ཤེས་
པར་བྱེད་དགོས། རིག་པ་འདི་ནི་ཆེས་རིང་བའི་ལ་རྒྱས་གྱི་དུས་རབས་.....
བརྒྱད་ནས་རིམ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དུས་རབས་བརྒྱ་
དགུ་དང་ཉི་ཤུ་བའི་ནང་གི་ཚན་རིག་ཅན་གྱི་བརྩ་སྒྲིག་རིག་པ་དབྱུར་མཚོ་
རྒྱས་པ་ལྟར་གོང་འཕེལ་བྱུང་བ་ནི་ཉ་ལམ་ལོ་ངོ་སྟོང་པས་གཉིས་ལྷག་ཙམ་
གྱི་དུས་ཡུན་རིང་ལ་ལག་ལེན་བྱས་པའི་ཉམས་སྦྱང་གི་མང་གཞི་ལ་བརྟེན་...
ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། གལ་སྲིད་དེ་ལྟ་བུའི་མང་གཞི་ལྡན་སྤྱུ་ཚོགས་པོ་
ཞིག་མེད་ན། དུས་རབས་འདིའི་ནང་གཞི་ནས་སོ་སོའི་སྒྲིའི་འཆར་སྒྲི་དང་
བསྟན་ནས་ཞིབ་འཇུག་དང་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་པས། དེས་ན་བརྩ་
སྒྲིག་རིག་པའི་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། དེའི་རིན་ཐང་བཅས་ལ་.....

གདང་འཛིག་ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་མ་ཟད། དེང་རབས་བརྒྱུ་
སྤྱོད་རིག་པའི་སྐད་གདངས་ཀྱི་ཆར་གཞི་ལ་ཐིང་(Latin)སྐད་ཡིག་གི་བྱེད་
ཆས་ལའང་གདང་ཆེད་ཡང་དག་པ་ཞིག་འཛིག་ཐབས་མེད།

འཛམ་གླིང་གི་བརྒྱུད་མཐུན་པོ་ཕལ་མོ་ཆེའི་བཞེད་པ་ལ། སྐད་.....
ཡིག་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་གོམ་རིམ་དང་པོ་དེ་ལ་ཡང་རྩ་མཛམས་གསུམ་
རྩ་དབྱེ་ཡོད་པ་སྟེ། གནའ་གཞུང་གི་སྐད་ཡིག་རིག་པ། རྩ་རབས་བར་མ་
དང་རིག་ཆལ་བསྐྱར་གསའི་རྩ་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིག་པ། རྩ་རབས་
བརྒྱུ་བརྒྱུན་པ་དང་བཙོ་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིག་པ་བཅས་ཡིན།

དང་པོ། གནའ་བོའི་སྐད་ཡིག་རིག་པ།

བརྒྱུད་རིག་པ་ནི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ།
སྐད་ཡིག་རིག་པ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་། རང་གཤེས། ཡུལ་རྒྱུ་ལ། སྐད་
རྒྱས་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་
ཀྱང་ཡིན། ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་བརྒྱུད་སྐད་ཡིག་རིག་པ་
འདི་ཉིད་དར་རྒྱལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། རིག་པ་འདི་ཡིས་བརྒྱུད་རིག་.....
གཞུང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་རམ་འདེགས་ཤུགས་ཆེན་བྱས་ཡོད་ཅིང་།
བརྒྱུད་པའི་རིག་གཞུང་དར་རྒྱལ་ཆེས་སྤོས་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་དང་།
སྤྱི་རིག་གི་ཡུལ་རྩ་ཡིན།

གཅིག བླ་རྩི་རྩི་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་
རྩ་རྒྱུ་ལོའི་རྩོན་གྱི་རྩ་རབས་རྩ་ག་ཙམ་ན་བྱུང་བའི་བསྐྱར་བཅས་དེ་ལ་དེང་
རྩ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བརྩི་ཐེར་ཞིང་། དེ་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་ཆོས་ལུགས་

གྱི་རིག་བྱེད་བཞི་བཤད་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་ལ། དེར་རྟེན་གྱི་
 ཁོ་ཚོས་དང་རྟེན་རྟེན་འཛིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་རེད། དཔེ་ཆ་དེ་ལ་ཤོ་
 ལ་ཀ་༡༠༥༤ཡོད་ཅིང་ཐུན་མིང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་འགྱུར་གྱི་བྱེད་ཆོས་……
 ལུན་པའི་ཚིག་བཅད་རྟེན་ལྷན་གཞུང་ཞིག་ཡིན། བསྟན་བཅོས་……
 དེའི་ནང་རྟེན་བྱུང་བའི་མིང་། བཤ། ཐ་སྟོང་རྣམས་ལ་ཁོ་ཚོས་ཕུལ་བའི་སྐད་
 ཟེར་ཞིང་། ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཀྱི་དེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་ལ། སྐད་……
 རིགས་འདི་ནི་བཅའ་ཟེར་དང་། པརྟེ་༡། ལུན་རག་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་……
 བསྟན་བཅོས་ཚོས་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོང་པའི་སྐད་རིགས་ཤིག་ཡིན། དེ་ལྟར་
 མཁས་པའི་ཡིག་སྐད་དང་། ལུ་མའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་སྐད་གཉིས་……
 གཅིག་གྱུར་མིན་སྟབས། ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ཡིག་དེ་གཞུང་འགྲོས་ཅན་རྟེན་
 འགྱུར་ཆེད་དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤ་སྦྱོང་པའི་……
 གཞུང་ལུགས་གསར་གཏོང་བྱེད་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

སྤྱི་ཅི་ནི་སྤྱི་གཞུང་དེ་ཉིད་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་རྟེན་གྱི་རྟེན་རབས་བཞི་བ་ནས་……
 རྟེན་རབས་གསུམ་པའི་བྱེད་ཡན་ཅན་རྟེན་དར་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་གྱི་རྟེན་རབས་……
 ཡིན་ལ། སྤྱི་གཞུང་《བཤ་སྦྱོང་པའི་རྣམ་གཞག་སྐབས་བརྒྱད་པ》ཞེས་པ་……
 དེར་ཚིག་རྒྱུ་ལ་༡༩༥༤ཡོད། ད་རྟེན་མིང་རྒྱུ་༡༩༥༤ཡོད་པའི་རེའུ་མིག་
 ཅིག་དང་དེ་ལ་ཚིག་འབྲེལ་བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་སྐབས་དེར་ཚོར་རིག་……
 དང་མཐུན་པའི་བཤ་སྦྱོང་པའི་རིག་གཞུང་གི་ཚིག་མ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་……
 བསྟན་ཐུགས་རྟེན་སྤྱི་རིག་པ་དེ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་དུས་རབས་ལ་
 སྤྱི་ཚུལ་པ་དང་། གྲུ་ལ་པ། དབྱེད་ཅན་སྤྱི་མདོ་སྐགས་དར་བའི་དུས་རབས་ལ་
 སྤྱི་གནས་དང་། བྱེད་པ། འབྱུང་ཁུངས་སྐགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་……
 མང་གཞི་ཚུགས་ཡོད།